

[Arne Larsen.]

som vi meget gerne vil have gennemarbejdet i udvalget, men stort set kan jeg tilslige mit partis positive medvirken.

Sigsgaard: Skal man have gang i saneringen, er det jo vigtigt at gøre sig klart, hvorfor der ikke er saneret hidtil, og her synes jeg ikke at man rigtig er nået til ondets rod her i dag. For det første er det jo først i de senere år, at det er ved at blive almindelig accepteret, at der overhovedet skal saneres. For bare 5 år siden var det den almindelige opfattelse i kommunerne: det drejer sig om at bygge nyt, og før vi har tilstrækkeligt med nye boliger, vil vi ikke gøre noget videre ved saneringen. Efterhånden forstod man, at man aldrig ville få bygget nok, og at saneringen måtte løses i takt med nybyggeriet og koordineret med det. Til trods for saneringslovens eksistens var der altså indtil for få år siden slet ikke noget ønske om at få fart i saneringen. Man har sagt, at miseren skyldtes teknikermangel eller mangel på erstatningsboliger, og det er der selvfølgelig noget om, men det er ikke den egentlige årsag. Den politiske vilje har manglet og mangler vel stadig til en vis grad. Dertil kommer, at saneringsproblemet først og fremmest findes i centralkommuner med anstrengt økonomi, store udgifter og svigtende indtægter på grund af skatteydernes flugt til omegnskommunerne.

På den baggrund er saneringsopgaven for tung i dag og vil også være det efter det, der her er foreslået. Skal der gang i saneringen, er en af betingelserne, at statsstøtten sættes op over de nugældende 50 pct., og på det punkt bør lovforslaget ændres; det glædede mig, at fru Else-Merete Ross lige berørte det.

Når lysten til at sanere ikke har været stor, hænger det også sammen med, at sanering i almindelighed medfører en udtynding blandt befolkningen. Med andre ord: hvis en kommune sanerer, mister den skatteydere; sådan er det ikke overalt, men sådan er det mange steder. Det har centralkommunerne ikke råd til, fordi der ikke findes en ordentlig økonomisk udligning mellem kommunerne; nogle kommuner er rige, andre fattige. mister de fattige kommuner skatteydere, så bliver de endnu fat-

tigere, så må de sætte skatteprocenten op for at få penge nok ind, og det får igen endnu flere skatteydere til at søge ud i skattelykommunerne; det er altså den onde cirkel, som regeringerne hidtil har lukket øjnene for. Skal der gang i saneringen, så er en anden af betingelserne derfor, at der udlignes mellem rige og fattige kommuner, og at det sker på en sådan måde, at en kommune ikke bliver fattigere, fordi dens indbyggertal bliver mindre.

Man har heller ikke hidtil erkendt, at saneringen er et løbende problem. Sidst talte hr. Arne Larsen om: når vi nu har fået klaret saneringsproblemet. Det er ikke et problem, som man klarer én gang for alle; alene i København forældes vel hvert år op imod 3.000 lejligheder, hvis man forsigtigt sætter forældelsesprocenten til 1. Ministerens målsætning, at sanere 3.000-4.000 boliger pr. år, er på den baggrund alt for beskedent; det burde snarere være 15.000 boliger, vi skulle nå frem til. Selvfølgelig vil jeg erkende, at 3.000-4.000 er bedre end ingen, men hvis målet ikke sættes væsentligt op over en årrække, vil saneringsproblemet desværre fortsat vokse; så kan man ikke engang holde trit med forældelsen, endsiige formindske saneringsproblemet.

Det vil altså sige, at antallet af saneringsmodne boliger vokser og vokser, som det er sket i de seneste år. Mange tusind mennesker bor i lejligheder, der allerede for 50 eller 75 år siden var utidssvarende. Hvis man erkender, at sanering er et løbende problem, bør man også overveje at gøre godkendelse af nyt boligbyggeri tidsbegrænset. Det bør i den forbindelse efterhånden blive sådan, at kommunerne kan overtage ejendomme over en vis alder uden at erstatte andet end grunden. Allerede i dag sælger mange kommuner deres arealer med såkaldt tilbagekøbsret; sådan at de efter f. eks. 70-80 års forløb har ret til at købe de pågældende arealer tilbage mod kun at tilbagebetale grundkøbesummen, og erfaringen viser, at det på ingen måde afskrækker køberne.

I det hele taget er det først og fremmest, må man sige, den private ejendoms- og spekulationsret, der gør saneringen vanskelig. Havde vi ikke haft den absurde ret for enkeltpersoner til at profitere af deres medmenneskers boligbehov, så havde tusin-